

А. С. Остапенко, к.т.н., доцент
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Херсонського національного технічного університету

Т. М. Повод, к.е.н., доцент
доцент кафедри економіки та фінансів
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»;

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Поняття «фінансова стабільність» тісно взаємопов'язано з іншими економічними категоріями такими як: гроші та фінанси, фінансова стійкість, фінансова криза, системний ризик, крихкість фінансової системи, цінова стабільність.

На основі вищенаведеного взаємозв'язку під фінансовою стабільністю банківської системи розуміють міру повноти та якості вирішення завдань, поставлених перед системою, виконання банківською системою своєї місії, що забезпечує досягнення позитивного фінансового результату; спроможності максимально ефективно та з мінімальним ризиком трансформувати, розподіляти та використовувати ресурси задля виконання власних зобов'язань, збереження ефективності діяльності банків в умовах допустимого ризику та нівелювання наслідків кризи [1, с. 324].

Так, на фінансову стабільність банківської системи України впливають наступні негативні чинники: високий рівень доларизації, зростання інфляції та відсоткових ставок, посилення фінансової кризи, збої в роботі програмного забезпечення банків, зміни в податковому законодавстві, зниження довіри клієнтів, поширення шахрайства тощо.

Протягом останніх років спостерігається очищення банківського сектору України з 180 банків у 2013 році до 77 банків у 2019 році, але не можна вважати, що на ринку залишилися лише фінансово стабільні банки, адже, банки ліквідовані протягом 2013-2019 років для більшості клієнтів виглядали

надійними, тому будь-який черговий банк також може не встояти перед викликами ринку, конкуренцією, внутрішніми проблемами тощо.

З метою підвищення фінансової стабільності банківського сектору України він повинен стати прибутковою системою, яка виконує функцію оптимального перерозподілу капіталу в економіці і є головним кредитором її інтенсивного розвитку. Тобто банківська система повинна бути ефективним інструментом досягнення макроекономічних пріоритетів держави. Для цього необхідно – з одного боку, «лікування» застарілої структурної хвороби через реалізацію нового економічного курсу і промислової політики, що створить здорову економічну основу (клієнтську базу) для функціонування банківської системи; – з іншого – виправлення помилок монетарного, валютного і банківського регулювання та перехід до нової концепції центрального банкінгу – стимулювання банківського кредитування інноваційного індустріального розвитку економіки [2, с. 7].

Для підвищення фінансової стабільності банківської системи України необхідно підтримувати її сильні сторони, а саме: широкий асортимент банківських продуктів та послуг, нарощування можливості фінансування крупних проектів, розвиток мережі кореспондентських відносин, використання сучасних інформаційних технологій, обслуговування карткових проектів та наявної мережі банкоматів, застосування оперативної системи консультування та підтримки клієнтів [3, с. 55]. Але при цьому необхідно згладжувати недоліки функціонування банківської системи, такі як: короткостроковий характер фондування; високі відсоткові ставки за виданими кредитами; недоліки в системі внутрішнього контролю та аудиту; недостатній рівень залучених від населення ресурсів; висока частка державного капіталу у банківській системі; недостатній рівень капіталізації, звідси обмежена можливість покриття банківських ризиків; недостатня диверсифікація кредитного портфеля; перетікання операцій клієнтів в небанківські установи; висока концентрація ризиків в розрізі секторів та окремих позичальників; високий рівень непрацюючих кредитів тощо.

При цьому банківський сектор має регулюватись не лише на рівні окремих

установ, але й як система. Зауважимо, що макропруденційна політика не може повністю усунути системні ризики, але може не допустити їх надмірного накопичення та знизити ймовірність їх настання.

В Україні для підвищення фінансової стабільності банківської системи застосовують наступні макропруденційні інструменти: інструменти капіталу; інструменти ліквідності; інші інструменти: граничне співвідношення розміру кредиту та вартості забезпечення; граничне співвідношення суми обслуговування боргу та доходу позичальника або загальної суми кредиту та доходу, підвищені вимоги до розкриття інформації.

Таким чином, підвищення фінансової стабільності банківської системи України сприятиме покращенню інвестиційного клімату, зростанню рівня доходів населення, зниженню інфляції та податкового навантаження суб'єктів економіки, збільшенню розміру власного капіталу банків, покращенню якості кредитного портфеля, підвищенню якості послуг, що надаються банками.

Список використаних джерел:

1. Коваленко В. В., Радова Н. В. Моніторинг фінансової стабільності банківської системи України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип.2 (19). С. 321-330.

2. Стратегія розвитку банківської системи 2016-2020: «Синергія розвитку банків та індустріалізації економіки». Київ : Комітет Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності, 2016. 93 с.

3. Дьячкова Ю. М., Швецова І. В. Удосконалення методів стабілізації банківської системи України в умовах ризикової економіки. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 1 (51). С. 53-59.

О.Т. Прокопчук, к.е.н., доцент,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Уманського національного університету садівництва
(м. Умань, Україна);

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Сьогодні сільське господарство відіграє роль каталізатора розвитку ринкової економіки. Однак наслідком ринкових відносин є посилення конкуренції, збитковості виробництва, факторів випадковості та ймовірність цієї випадковості. Із розвитком ринкової економіки ця проблема зростає, оскільки неплатоспроможність сторін, непогашення боргу, зниження обсягів виробництва з низки причин, зміна ринкової ситуації не на користь підприємця, невизначеність ринкової ситуації, брак достовірної інформації є причиною непередбачених утрат, а отже, і підприємницького ризику. В умовах економічної нестабільності значення ризик-менеджменту значно зростає.

Економічна стабільність всього сільськогосподарського виробництва знаходиться під впливом як кризових явищ різного характеру так і стихійних лих. Це зумовлює необхідність застосування різних методів щодо зниження рівня його залежності від них.

Існує потреба в певному механізмі, що дав би змогу найкраще з точки зору поставлених цілей ураховувати ризик під час прийняття та реалізації господарських рішень. Таким механізмом є управління ризиком. Тобто, важливим аспектом оцінки ризику є не тільки його ідентифікація, а й розробка заходів щодо його нівелювання, або зниження. Сучасні вчені і практики розробили цілий комплекс заходів, спрямованих на скорочення впливу ризику на господарську діяльність підприємств і організацій. Наприклад, зниження виробничих ризиків на мікрорівні можливе із застосуванням елементів планування, розробкою системи показників якості продукції. Однак існує цілий ряд ризиків різної видової сукупності, чия природа знаходиться за межами підприємства, тобто тими видами ризиків, на які підприємство вплинути не